

Lisa 8.

Riigikaitse

1. Valikkursuse kirjeldus

Riigikaitseõpetus on gümnaasiumi valikõppeaine, mille eesmärk on kujundada õpilastes arusaam riigikaitsest, selle eesmärkidest ja toimimispõhimõtetest. Kursus aitab kujundada teadlikku, vastutustundlikku ja aktiivset kodanikku, kes mõistab oma rolli ja võimalusi ühiskonna ja riigi julgeoleku tagamisel.

Kursus annab ülevaate riigikaitse süsteemist Eestis, rahvusvahelistest julgeolekuohtudest, kodaniku rollist kriisiolukordades ning kutselise ja vabatahtliku teenistuse võimalustest.

Vivere Koolis toimub ainult riigikaitse teoreetiline kursus.

Õppeaine	10. klass	11 .klass	12. klass	Kokku
Riigikaitse	-	1	-	1

Riigikaitseõpetusega taotletakse, et õpilane:

1. on Eestile lojaalne kodanik, kellel on positiivne hoiak ja valmidus vajaduse korral Eestit kaitsta ning kes tegutseb lähtuvalt õigusriigi põhimõtetest;
2. järgib demokraatlikke väärtusi, üldkehtivaid moraalinorme ja eetika põhimõtteid ning aktsepteerib inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi;
3. teab riigikaitse korraldust ja riigikaitse seotust erinevate ühiskonnaelu valdkondadega;
4. väärtustab riigikaitset, Kaitseväge ja vabatahtlikku tegevust Kaitseväe ja on motiveeritud vaba tahte alusel läbima ajateenistust;
5. on omandanud esmased oskused hädaolukordades adekvaatseks käitumiseks, on abivalmis ja vastutustundlik kodanik;
6. hindab erinevatest teabekanalitest (sh digitaalsetest) saadud info asjakohasust ja usaldusväärsust ning käitub sellest lähtuvalt vastutustundliku kodanikuna, toetades ühiskonna demokraatlikku arengut;
7. kasutab asjakohast digitehnoloogiat, on teadlik digikeskkonna ohtudest, järgib ka digikeskkonnas moraali- ja väärtuspõhimõtteid;
8. kirjeldab väe- ja põhilisi relvaliike ja nende funktsioone;
9. kirjeldab maaväe allüksuseid alates jaost kuni diviisini.

Õpitulemused

Eesti sõjaajalugu

1. seletab sõjapidamise arengut ja selle mõju ühiskonnale (sh oma perekonna näitel);
2. nimetab Eesti ja Euroopa sõjaajaloo tähtsamaid sündmusi, analüüsib tagajärgi ja seoseid;
3. kasutab mõisteid: *sõda*, *sõjaajalugu*, *sõjandus*, *sõjateadus*, *strateegia*, *taktika* jt;
4. iseloomustab Eesti ajaloolisi sõjaväelisi juhte;
5. kirjeldab Eesti riigikaitse taasloomist.

Tänapäeva sõjalised kriisid ja konfliktid

1. analüüsib 20. ja 21. sajandi sõjalisi kriise ja nende põhjusi;
2. võrdleb külma sõja aegset ja tänapäevast julgeolekukeskkonda;
3. iseloomustab rahvusvahelisi julgeolekuorganisatsioone (NATO, EL, ÜRO, OSCE);
4. kirjeldab massihävitusrelvi ja nende mõju;
5. kasutab mõisteid: *infosõda*, *hübriidsõda*, *küberturvalisus*, *massihävitusrelv*, *terrorism*, *heidutus*.

Eesti julgeoleku- ja kaitsepoliitika ning riigikaitse juhtimine

1. kirjeldab riigikaitse laia käsitust ja Eesti julgeolekupoliitika aluseid;
2. nimetab Eesti peamised julgeolekuohud;
3. selgitab Kaitseväge ja Kaitseliidu struktuuri, ülesandeid ja sümboolikat;
4. kasutab mõisteid: *riigikaitse lai käsitus*, *kaitsevõime*, *heidutus*, *asümmeetrilised ohud*.

Kaitseväeteenistus

1. väärtustab ajateenistuse ja reservteenistuse läbimist;
2. kirjeldab teenistuse liike ja nende korraldust;
3. tunneb tegevväelase elukutset ja karjäärivõimalusi;
4. kasutab mõisteid: *ajateenistus*, *reservteenistus*, *tegevteenistus*, *kutsealune*, *kaitseväekohustus*.

Riviõpe

1. selgitab rivikorra tähtsust ja kujunemist;
2. kasutab ja tunneb koondrivi käsklusi;
3. mõistab meeskonnatunde ja distsipliini rolli.

Relvaõpe ja ohutus

1. tunneb relvi ja laskemoona ning nende ohutut käsitlemist;
2. selgitab relva tööpõhimõtteid ja ballistikat;
3. teab relva kasutamise vastutust ja reegleid.

Topograafia ja orienteerumine

1. määrab mõõtkava, tunneb kaardimärke, kasutab kompassi ja määrab asimuudi;
2. orienteerub maastikul kaardi ja kompassi abil;
3. kasutab GPSi.

Esmaabi

1. hindab olukordi ja annab elupäästvat ning jätkuvat esmaabi;
2. kasutab meditsiinilisi ja käepäraseid abivahendeid;
3. teab esmaabi andmise järjekorda erinevates olukordades.

Siseturvalisus ja elanikkonnakaitse

1. nimetab siseturvalisuse tagamisega tegelevaid ametkondi;
2. kirjeldab käitumist hädaolukorras ning oma rolli kodanikuna;
3. valmistub elutähtsate teenuste katkestusteks;
4. kasutab usaldusväärseid allikaid riskikommunikatsioonis.

Õppesisu

Teema	Õppesisu
Eesti sõjaajalugu	Sõjapidamise areng, Eesti sõjaajalugu muinasajast kuni taasiseseisvumiseni, Vabadussõda, II maailmasõda, okupatsioonid, Eesti riigikaitse taastamine
Tänapäeva sõjalised kriisid	Külm sõda, Vietnami sõda, NATO, rahuoperatsioonid, infosõda, küberturvalisus, hübriidsõda, massihävitusrelvad ja nende mõju
Eesti julgeoleku- ja kaitsepoliitika	Eesti riigikaitse korraldus, laia käsituse põhimõtted, kaitsevõime, juhtimine, Kaitseväge ja Kaitseväe ja Kaitseväe struktuur, traditsioonid ja sümboolika
Kaitseväeteenistus	Teenistuse liigid: ajateenistus, asendusteenistus, reservteenistus, tegevteenistus. Õigused ja kohustused, karjäärivõimalused
Riviõpe	Riviõppe ajalugu, praktiline harjutamine, käsklused, distsipliin ja ühtekuuluvus

Relvaõpe ja ohutus	Relvade liigid, padrunite tööpõhimõtte, ballistika, kuuli lendu mõjutavad tegurid, ohutusnõuded
Topograafia ja orienteerumine	Kaarditundmine, reljeef, kompassi kasutamine, asimuudi määramine, GPSi kasutus
Esmaabi	Elupäästev ja jätkuv esmaabi, traumad, mürgistused, elustamine, kannatanu liigutamine ja fikseerimine
Siseturvalisus ja elanikkonnakaitse	Hädaolukorrad Eestis, ametkondade roll, evakuatsioon, elutähtsad teenused, kodaniku roll, riskikommunikatsioon, reisimine ja ohud